

Azərbaycan Respublikasının
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Aqrar Xidmətlər
Agentliyi

Aqrar Təlim Mərkəzi

Tütün bitkisinin
becərilməsi üzrə
təqvim planı

www.axa.gov.az

Tütün bitkisinin becərilməsi üzrə təqvim planı

Yanvar

Tütün şitilinin becərilməsi üçün hazırlıq işləri görülür. Əkin üçün nəzərdə tutulan toxumların cücərmə qabiliyyəti yoxlanılır, xəstəlik və zərərvericilərə qarşı dərmanlanması təmin olunur.

Fevral

İstixanalarda 1 m²-ə 0,4-0,6 q olmaqla toxum səpilir. Toxumların səpin dərinliyi 0,5 sm olmalıdır. Səpindən dərhal sonra sahəyə xırda və bir bərabərdə yanmış peyin səpilir və peyin çox diqqətlə sıxlaşdırılaraq xırda ələkli susəpənlə sulanır.

Mart

Şitilliklərdə becərmə, bitki mühafizəsi tədbirləri həyata keçirilir. Şitillərin əkin sahəsinə köçürülməsi üçün hazırlıq işlərinə başlanılır. Sahədə 8-10 sm dərinliyində diskli mala ilə üzləmə aparılır. Yemləmə üçün gübrə ehtiyatı yaradılır, əkin vaxtı və ya əkindən sonra birinci cərgəarası becərmədən öncə sahəyə verilir.

Aprel

2-ci on günlükdən başlayaraq torpağın üst qatında temperatur 10-12 °C olduqda şitillər açıq sahəyə köçürülür. Aran rayonlarında əkin aprelin 10-dan mayın 10-dək, dağətəyi rayonlarda aprelin 10-dan mayın 20-dək, dağlıq rayonlarda isə aprelin 20-dən mayın 20-dək həyata keçirilməlidir.

May

Şitillərin sahələrə köçürülməsi yekunlaşmalı, bitməyən şitillərin yerinə yenisi əkilməlidir. Bitkilərə yemləmə gübrəsi verilməli, sahələr suvarılmalı, cərgəalarının II, III becərilməsi həyata keçirilməlidir. Hər suvarmadan və yağışdan sonra cərgəalarını mütləq yumşaldılmalı, xəstəlik və zərərvericilərə qarşı tədbirlər görülməlidir.

İyun

Əkinlərinin əlavə gübrələnməsi, becərilməsi, suvarılması, xəstəlik və zərərvericilərə qarşı mübarizə işləri davam etdirilir. Kimyəvi mübarizə tədbirləri müşahidə edilən zərərli orqanizmlərin sirayətlənmə dərəcəsi nəzərə alınmaqla aparılır. Yığıma hazırlıq işləri (iynə, ip, səbət və s.) həyata keçirilir.

İyul

Tütün bitkisinin becərilməsi başa çatdırılır, suvarma aparılır, yarpaqların yığılması, ipə düzülməsi, qurudulması işlərinə başlanılır. Qurudulmuş yarpaqlar 4-5 ip olmaqla bağlanıb çərçivədən asılmalıdır.

Avqust

Yığım davam etdirilir. Hər bir tütün növü, eləcə də dərimlər qarışdırılmamalı, qurumaq üçün iri, xırda, zədələnmiş və ötmüş yarpaqlar ayrılıqda düzülməlidir.

Sentyabr

Yığım və qurutma işləri davam etdirilir. Tütün əsas iki üsulla – günəş altında və xüsusi quruducularda qurudulur. Havanın temperaturu 25-30 °C və nisbi rütubəti 75-30% olduqda yarpaqlar daha yaxşı saralır.

Oktyabr

Tütün yarpaqlarınının yığılıb ipə düzülməsi və qurudulması başa çatdırılır. Məhsulun əmtəə növlərinə ayrılması, qəbul məntəqələrinə göndərilməsi sürətləndirilir. Tütün əkilmiş sahəyə ən tezi 2-3 ildən sonra təkrar tütün əkmək olar. Tütün bitkisi üçün ən yaxşı sələf taxıl bitkiləri hesab olunur. Tütün əkiləcək sahə seçilir.

Noyabr

Tütün əkiləcək sahə bitki qalıqlarından təmizlənir. Torpağın aqrokimyəvi analizi həyata keçirilir. 10-12 sm dərinlikdə üzləmə aparılır.

Dekabr

18-20 ton üzvi gübrə, fosfor və kalium tərkibli gübrələrin illik normasınının 50 %-i sahəyə verilərək 27-30 sm dərinlikdə dondurma şumu aparılır, sahə arat edilir. Növbəti ildə görüləcək işlər planlaşdırılır və icra olunması üçün əlaqədar tədbirlər planı hazırlanır.

Tütün bitkisinin mühafizə sxemi

Qeyd: İZH -İqtisadi Ziyanlı Hədd

Zərəli organizmlər	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avgust	Sentyabr
Tütün tripsi İZH 20 fərd /yarpaq						Tiametoksam 250q/l 0.3l/ha və ya Delhametrin 100q/l 0.3l/ha)	
Payızlıq sovkası İZH 0.5 – 1 tırtıl /m ²					Acetamiprid 200 q/l 0.2kq/ha İmidocloprid 350q/l 0.4l/ha)	Dimethoate 400q/l 0.3l/ha)	
Tütün mənanəsi İZH 15 koloniya /100 yarpaq			Alfa-cypermethrin 100q/l (0.3l/ha)	Alfa-cypermethrin 100q/l (0.3 l/ha)			
Pambıq sovkası İZH 15-20 tırtıl /100 bitki			İndoksakarb 150q/l (0.4l/ha)	İndoksakarb 150q/l (0.4l/ha)			
Danadışi İZH 0.5-1 əd/m ²			Cypermethrin 250q/l (0.4 l/ha)	Chlorprifos 480q/l Aldadıcı yem			
Məfil qurdu 5-10 sürfə/m ²			Chlorprifos 480q/l Aldadıcı yem Oxanyl 240qr/l (50qr/20 l su)	Diazinon 600q/l (1.5kq/ha)			
Tarla ilbizi İZH 1-3 əd/m ²						Metaldəhid 30q/kg (30qr/10m ²)	
Qara yağ İZH 1-3 %/ ha	Sitilliklərdə 3 əsaslı mis-sulfat (5kq/ha)	Sitilliklərdə Mis-xloroksid (3-5kq/ha)					
Kök çürüməsi İZH – 1-3 %/ha	Şitilliklərdə Karbendazim 500q/l (1.5-2.5kq/ha)	Şitilliklərdə Karbendazim 500q/l (1.5-2.5kq/ha)					

